

BRANDBRIEF BELEID VERDUURZAMING GRONINGEN

Onderwerp: Verduurzaming Groningen – ecologische zone tussen
natuurgebied Friesche Veer Oosterland en Drentse Aa
Datum: 2 november 2021
Van: Loket Duurzaam en particuliere landeigenaren Oosterland
Contactpersoon:

Geachte gemeenteraad Groningen,

Met deze brandbrief informeren we jullie over een mogelijke oplossing voor het langdurige hoofdpijndossier van het Friesche Veer Oosterland. We laten zien wat de gemeente Groningen kan bereiken met dit plan en hoe zij hiermee een essentiële bijdrage kan leveren aan de doelstellingen van verduurzaming. Ook laten we zien hoe dit plan bijdraagt aan een betere biodiversiteit en ervoor kan zorgen dat het zwemwater in het Paterswoldse meer weer schoon wordt. Kortom: met dit plan bieden we een oplossing voor een langdurig issue binnen de gemeente. Een oplossing voor een issue dat al ruim 12 jaar speelt. Er zijn al vele gesprekken geweest met Prolander, Natuurmonumenten en andere betrokken partijen.

Kort samengevat komt de oplossing op het volgende neer; de particuliere grondeigenaren in het gebied willen de bij hen in bezit zijnde gronden (circa 33 hectare) tegen de agrarische waarde overdragen aan de overheid in ruil voor het recht om elders voor minimaal 25 hectare een zonnepark te mogen ontwikkelen. Het voorgaande is alleen mogelijk als het aanstaande beleid omtrent solarparken in de gemeente Groningen niet vastgesteld dan wel dicht getimmerd wordt. En dat er een opening blijft voor dit eenvoudige doch zeer effectieve plan.

Concreet betekent dit dat er ruimte moet komen voor 25 hectare grond voor solar binnen de grenzen van gemeente Groningen. Dat kan het beste aansluiten bij een al gepland park of een aaneengesloten gebied zijn van 25 hectare omdat twee kleine parken enkel tot minder draagvlak leiden. Bij voorkeur sluiten we aan bij plekken waar al solar gepland staat of een gebied waar burgers weinig tot geen overlast ervaren van een solar park.

Hierover leest u in dit plan meer. Voor vragen of meer informatie kunt u contact opnemen met Klaas Jan Woudman, eigenaar Loket Duurzaam, een onafhankelijke partij in de verduurzaming.

Achtergrond informatie

Al ruim 2 jaar zijn wij in gesprek met diverse particuliere grondeigenaren in het Friescheveer / Drentse Aa gebied (polder Oosterland). De particuliere grondeigenaren hebben ongeveer een kwart van de gronden in deze polder in hun bezit.

Dit gebied heeft de bijzondere aandacht van de diverse instanties zoals Natuurmonumenten, Prolander, Staatsbosbeheer etc. Zie in dit verband ook:

- <https://www.harendekrant.nl/nieuws/ecoverbinding-paterswoldsemeer-dossier-met-emoties-natuur-netwerk-nederland/>
- <https://dvhn.nl/groningen/Koppijn-rond-Paterswoldsemeer-over-grondonteigening-voor-nieuwe-eco-zone-24311396.html>

De particuliere eigenaren beheren de gronden volgens de voorwaarden van de overheid die gelden voor landbouwgronden. Echter is het, volgens Europese richtlijnen, al jaren, zonder strafrechtelijke vervolging, niet meer toegestaan het gras uit dit gebied te gebruiken als voer voor het vee. Dit vanwege de aanwezigheid van te hoge gehalten aan zware metalen. Oftewel: de grond is dusdanig vervuild dat de koeien en andere dieren daar niet mogen grazen.

Invulling van het gebied: een ecologische zone

Daarom zijn wij in gesprek gegaan met de eigenaren of een andere invulling van de gronden – bijvoorbeeld een zonneweide – soelaas zou bieden. De percelen aan de oostkant van de Drentse Aa liggen in de gemeente Groningen en zijn geschikt voor het oprichten van een zonnepark. De gronden zijn geschikt onder meer omdat het zogenaamde 'no regret' gronden betreft. Dit betreffen gronden waarbij het oprichten van een zonnepark minimale ruimtelijke en landschappelijke impact hebben. Ze zijn daarbij ook nauwelijks zichtbaar vanaf de weg.

De Stichting Landelijk Gebied Haren geeft aan dat ook zij dit gebied logischer vindt voor het opwekken van duurzame energie in plaats van een locatie bij Glimmen. Daarnaast hebben we diverse (globale) inventariserende gesprekken gehad met onder meer Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer. Uit die gesprekken komt naar voren dat vanuit 'natuur optiek' en vanuit gebiedsontwikkeling het meest gewenst is als het gebied Friesche Veer Oosterland geheel vrij ter beschikking komt te staan van diverse instanties en vrij is van particuliere eigenaren.

Op die manier kan er een ecologisch gebied, een zone, ontstaan tussen het gebied van de Drentse Aa en het Paterswoldse meer.

Kortom: geen particuliere grondeigenaren meer zodat men de vrije hand heeft om er één groot natuurgebied van te maken. Het gebied zou dan volledig heringericht kunnen worden inclusief een langere natuurtermijnplanning. Ook zal de waterkwaliteit verbeteren in de omgeving van het Paterswoldsemeer.

Wat levert dit plan de gemeente en haar inwoners op?

Directe (maatschappelijke) voordelen die hieruit voort kunnen vloeien zijn onder meer:

- Er wordt geen mest meer uitgereden in het gebied, waardoor er minder vervuiling (stikstof) in dat gebied plaatsvindt. Dat gebeurt nu nog op dagelijkse basis.
- Een aantal agrarische bedrijven stoppen, wat een grotere reductie van stikstof oplevert.
- Het land (veengrond) kan onder water gezet worden, waardoor het een aanzienlijke CO2-reductie oplevert.
- Een aaneengesloten natuurgebied levert een grotere biodiversiteit op waardoor de natuur zich herstelt.
- Het zwemwater in het Paterswoldsemeer wordt weer schoon en de kans op blauwalg vermindert.

Standpunt van de particuliere grond eigenaren

Het voorgaande in aanmerking nemende, hebben wij overleg gehad met de particuliere grondeigenaren. Zij hebben aangegeven open te staan voor de volgende denkrichting:

- de grondeigenaren verkopen de circa 33 hectare voor de agrarische waarde aan het bevoegd gezag (of bijvoorbeeld Prolander c.s.);
- de grondeigenaren krijgen het recht om elders binnen de gemeente een zonnepark te ontwikkelen en exploiteren van tenminste 25 hectare.
- de helft van de normaal te betalen retributie voor de eigenaar van de gronden waar het zonnepark op komt, komt ten goede van de particuliere grondeigenaren in de polder.

Vraag is waar de te ruilen gronden vandaan moeten komen. Het meest logische zijn de gronden die nu in eigendom zijn van bijvoorbeeld Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Prolander, de gemeente, etc.

Wat is nodig om het plan te realiseren?

Welke stappen zijn er nodig om dit mooie plan te laten slagen:

1. Het concept beleid wordt aangepast om zo ruimte bieden voor dit initiatief. Uitgangspunt kan hierbij zijn dat op de betreffende gronden alleen een zonnepark kan komen indien ook de koop van de 33 hectare in het Friesche Veen tegen de agrarische waarde plaatsvindt.
2. 25 hectare grond die we kunnen gebruiken voor solar. Bij voorkeur sluiten we aan bij gebieden waar al solar gebouwd gaat worden. Of een gebied waarbij burgers geen of nauwelijks hinder ondervinden van de solar parken.

Veranderingen in het beleid

Inmiddels zijn wij ruim 2 jaar in gesprek met de gemeente Groningen en zien wij dat het concept beleid omtrent zonneparken een aantal veranderingen heeft ondergaan. Dit komt o.a. door bezwaren van Stichting Harener Landschap en hun duidelijke stellingname tegen zonneparken op grondgebied van Haren en/of Glimmen. Mede hierdoor is het concept beleid aangepast en zien wij dat er alleen nog kleinschalige particuliere zonneparken (dus alleen burgers mogen kleinschalige initiatieven nemen) zijn toegestaan van maximaal 10 hectare. De gemeente Groningen heeft ons via een beleidsmedewerker laten weten dat wij niet kunnen aansluiten bij zonneparken die al zijn toegestaan.

Door een uitzondering te maken voor Friesche Veen in die zin dat de particuliere grondeigenaren het recht krijgen om elders een zonnepark van 25 hectare te realiseren (zie hiervoor) wordt er een substantiële maatschappelijke meerwaarde gecreëerd. Het vast te stellen beleid moet dit dan wel mogelijk maken.

Voordelen die een aanpassing van het beleid met zich mee (kunnen) brengen zijn onder meer:

- De kans op een aaneengesloten natuurgebied binnen de gemeente grenzen. Dit is een langgekoesterde wens van de Provincie Drenthe, Provincie Groningen, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en gebiedsfonds Drenthse Aa.
- En om dit op een snelle wijze te realiseren.

- CO2 en stikstofreductie naast groen opgewekte energie binnen één project,
- Echt draagvlak bij burgers. Nu is het vooral een kwestie van daar waar burgers zich weten te verenigen, geen solar park krijgen en andere burgers wel. Op deze wijze doen Haren en Glimmen ook mee aan de verduurzaming van Groningen door een ecologische zone ter beschikking te stellen in plaats van zich goed te organiseren tegen zonneparken en draagvlak te frustreren.

Graag lichten wij het voorgaande nader aan u toe.